

Winkelcentrum Ede

DAAD Architecten, Beilen

Documentatie
BOUW#12 / December 2003

12

24

thema Winkelcentra

Ede afficheert zich als het Winkelhart van de Veluwe. Wat betreft kwantiteit en kwaliteit van het winkelaanbod klopt dit zeker, maar de binnenstad mist de allure van een echt regionaal winkelcentrum. Het oogt als een rommelige verzameling incidentele ingrepen, doorsneden door een lokaal spoorlijntje op straatniveau. Het dorpse verleden van Ede is verantwoordelijk voor deze weinig stedelijke opzet.

Paul Groenendijk

Verder spreekt vooral de tijdgeest uit de verschillende soorten bebouwing: historische pandjes staan zij aan zij met strakke blokjes uit de jaren vijftig en zestig, inmiddels grauw en versleten kleinschalige ingrepen uit de jaren zeventig en pragmatische bebouwing uit de jaren tachtig. In deze rommelige opzet was de bouw van het raadhuis van Bakema in 1976 een eerste poging tot structurering. Door de excentrische ligging van het kolossale gebouw aan een te groot plein en de geforceerde overbouw van een drukke verkeersweg bereikt dit gebouw niet het gewenste effect. Wel is een nieuwe, omstre-

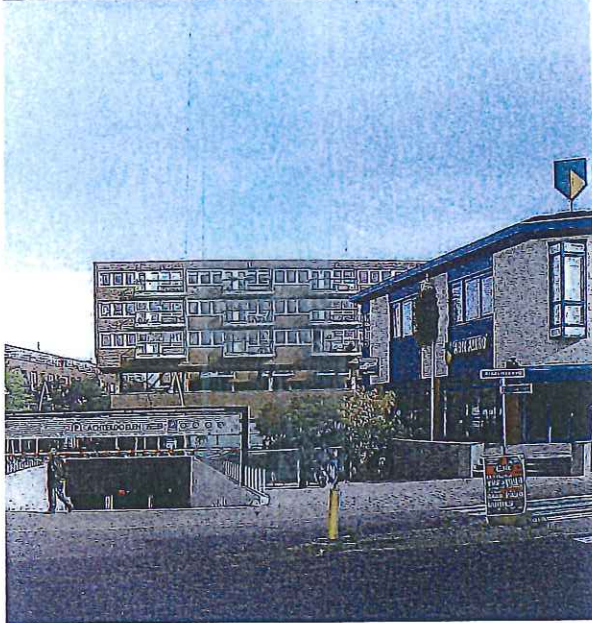
den confrontatie tussen oud en nieuw ontstaan, tussen raadhuis en 16^e eeuwse Hervormde Kerk. Juist in dit noordoostelijke deel van de binnenstad is met de bouw van een nieuw winkelcomplex van DAAD getracht enige structuur aan te brengen in het winkelgebied van Ede. Het complex bevat als belangrijkste trekken een vestiging van Vroom & Dreesmann en een supermarkt van Albert Heijn. Deze twee grootwinkelbedrijven nemen het grootste deel van de laagbouw aan de Achterdoelen voor hun rekening. Boven de winkels bevindt zich woningbouw. Aan de andere kant van de Achterdoelen

vormen drie lagere blokjes met winkels, waarvan twee met woningen erboven, de overgang met de rest van het winkelgebied rond de Grotestraat. Onder het gehele nieuwe winkelgebied ligt een parkeergarage.

Woonwijkje op dak

Wie het complex niet vanuit het centrum maar vanuit de omliggende woonwijken benadert, merkt aanvankelijk nauwelijks met een winkelcentrum van doen te hebben. Door het niveauverschil komen bezoekers vanaf de brede Raadhuisstraat op het dak van de winkels terecht in een klein woonwijkje, bestaande uit

drie urban villa's en drie blokjes woningen van drie lagen. Het slim gebruik maken van dit aanwezige niveauverschil is het aardigste aspect van dit plan. De tegenwoordig in het kader van de sociale veiligheid zo populaire winkels met bovenwoningen leiden in de regel tot het daaraan gekoppelde traditionele straatprofiel. Door de loodrecht op de straat geplaatste woonblokjes ontstaat een levendig, asymmetrisch straatprofiel, waarbij het woongebied van hogere kwaliteit is dan de standaard-bovenwoning. De haaks op de Achterdoelen geplaatste bouwblokken sluiten bovendien aan de noordkant

1

- 1 Oud en nieuw staan door elkaar bij het nieuwe winkelcentrum van Ede
- 2 Het spitse blok op de ANWB locatie
- 3 De nieuwbouw op de ANWB locatie, rechts de haakse woonblokjes
- 4 Door de loodrecht op de straat geplaatste woonblokjes is een levendig, asymmetrisch straatprofiel ontstaan
- 5 Daktuin

goed aan op de hier aanwezige evenwijdige bebouwing: twee vleugels van een oud scholencomplex en iets verderop het raadhuis. Het tamelijk dominante complex van het Marnix College, een traditionalistisch schoolgebouw uit de jaren vijftig, is deels in gebruik bij de gemeente en bevat onder andere een gemeentelijk informatiecentrum. Het gedeelte aansluitend aan het winkelgebied wordt gebruikt door Xenos en een Chinees restaurant; een classicistisch paviljoen vormt een verbindend element. Zo is ook de overgang tussen woon- en winkelgebied naar het noorden goed vormgegeven. Alleen naar het zuiden staat nog een solitair bankgebouw een goede stedenbouwkundige inpassing in de weg.

Dak door straatniveau

Om voldoende ruimte te creëren voor twee verdiepingen in het bouwdeel van Vroom & Dreesmann steekt het halfronde dak hiervan door het straatniveau van de woningen. Dit halfronde dak is bedekt met gras en ook tussen de woonblokken treffen we groen aan. Op dit verhoogde niveau bevinden zich de parkeerplaatsen voor de bewoners, grotendeels onder de drie op kolommen geplaatste blokjes. De woningen worden ontsloten door galerijen en hebben balkons op het zuiden.

Het gebeurt niet vaak dat strokenbouw in een binnenstedelijk gebied op zijn plaats is! In het gehele complex, zowel bij de winkels als de woningen, heeft de architect donkere baksteen toegepast, gecombineerd met houten gevelbekleding bij de galerijgevels. Daarin onttrekt dit complex zich niet aan de huidige tijdgeest, zoals ook de filialen van winkelketens als H&M, Kruidvat, Gall & Gall en Dolcis bekend voorkomen.

Centrumplan

Ontwerp Cor Kalfsbeek ism DAAD Architecten.

Adviseurs Ingenieursbureau Wassenaar, Haren (constructie); Adviesbureau J.P. van der Weele bv, Groningen (installaties); Peutz & Associés, Zoetermeer (bouw- fysica en akoestiek); Derks bouwmanagement Consultants bv (bouwmanagement); BBN Adviseurs, Houten (bouwkosten).

Opdrachtgever ING Vastgoed Ontwikkeling bv, Den Haag.
Hoofdaannemer VOF BCE- Van Driesten.

Tuinarchitect B+B Stedenbouw en Landschapsarchitectuur, Amsterdam.

Data opdracht 1991, ontwerp 1995-1998, bouw 1999-2001.
Maten brutovloeropp. 13.500 m² (winkel), 18.000 m² (parkeergarage).

Differentiatie: 89 woningen.
Kosten totale stichtingskosten € 30.000.000, bouwsom € 24.000.000, incl. installaties, excl. inrichting en BTW.

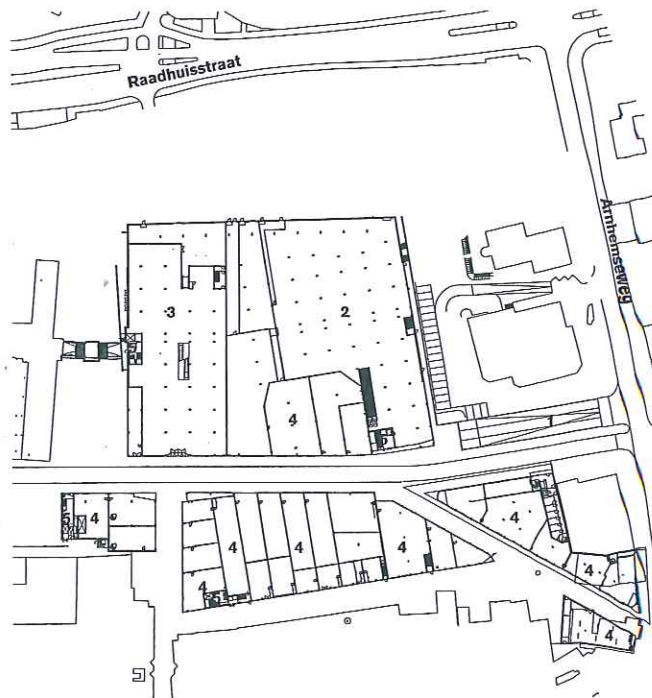
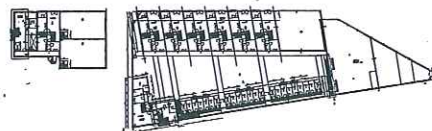
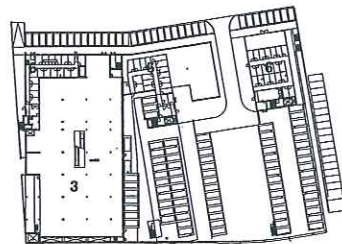
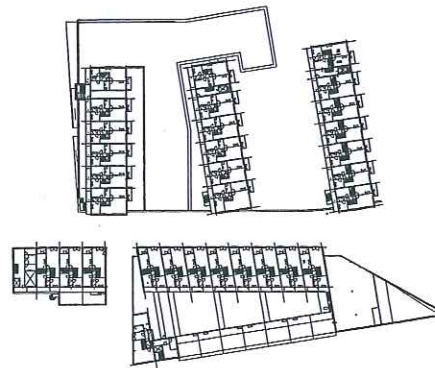
ANWB locatie

Adviseurs Ingenieursbureau Wassenaar, Haren (constructie); Adviesbureau J.P. van der Weele bv, Groningen (installaties); Peutz & Associés, Zoetermeer (bouw- fysica); Derks bouwmanagement Consultants bv (bouwmanagement).

Opdrachtgever ING Vastgoed Ontwikkeling bv, Den Haag.
Hoofdaannemer Bouwbedrijf Van Rijn, bv, Houten.

Data opdracht 1999, ontwerp 1999-2000, bouw 2002-2003.
Maten brutovloeropp. 1000 m².
Differentiatie: 12 woningen.
Kosten totale stichtingskosten € 4.300.000, bouwsom € 2.700.000, incl. installaties, excl. inrichting en BTW.

Foto's Christiaan de Bruijne.

⑥ Situatie en plattegronden kelder, begane grond, eerste en tweede verdieping 1:2000

- 1 in/uitgang parkeergarage
- 2 supermarkt
- 3 warenhuis
- 4 winkels
- 5 ingang woningen
- 6 bergingen

